

„Bogurodzica” i „Lament świętokrzyski”

deesis, archaizmy, Matka Bolesna, teocentryzm

opracowanie: Mateusz Będkowski · niekazmuliczyc.pl

KLUCZ NAUCZYCIELA

Grupa A

Suma: 9 pkt

Czas: 15 min

5 zadań · 9 punktów · 15 minut · bez pomocy · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych liczy się trafność, poprawność językowa i pisownia.

Zadanie 1. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Czym jest „Bogurodzica”?

- A.** najstarszą zachowaną polską pieśnią religijną, zapisaną razem z melodią
- B.** kroniką Galla Anonima
- C.** łacińskim hymnem przetłumaczonym przez Kochanowskiego
- D.** polską balladą romantyczną

Odpowiedź: A**Rozwiązanie:** „Bogurodzica” to zabytek polszczyzny średniowiecznej.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi nie zgadzają się z treścią utworu.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Jak nazywa się motyw pośrednictwa Maryi i Jana Chrzciciela między ludźmi a Chrystusem?

- A.** danse macabre **B.** vanitas **C.** deesis **D.** Stabat Mater

Odpowiedź: C**Rozwiązanie:** Deesis — modlitwa wstawiennicza.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi nie zgadzają się z treścią utworu.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Kto jest podmiotem mówiącym w „Lamencie świętokrzyskim”?

- A.** apostoł Jan **B.** Matka Boża pod krzyżem
- C.** Chrystus na krzyżu **D.** Maria Magdalena

Odpowiedź: B**Rozwiązanie:** To monolog matki opłakującej syna.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi nie zgadzają się z treścią utworu.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F). Zakreśl właściwą literę.

1. „Bogurodzica” kończy się wezwaniem „Kyrieleison”. — P / F
2. „Bogurodzicę” śpiewano jako pieśń rycerską przed bitwą. — P / F
3. „Lament świętokrzyski” powstał w XIX wieku. — P / F
4. „Lament świętokrzyski” przedstawia radość Maryi z narodzin syna. — P / F

Odpowiedź: 1. P; 2. P; 3. F; 4. F

Rozwiązanie: Znajomość „Bogurodzicy” i „Lamentu świętokrzyskiego”.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4

Przeczytaj fragment. Do kogo zwraca się podmiot i o co prosi? Wskaż jeden archaizm.

*Bogurodzica dziewica, Bogiem stawiena Maryja,
U twego syna Gospodzina matko zwolena, Maryja!
Zyszczy nam, spuści nam.
Kyrieleison.
„Bogurodzica” (fragment)*

Odpowiedź: np. Do Maryi, by uprosiła u Syna łaski dla ludzi (zyszczy nam — zjednaj nam, spuści nam — ześlij nam); archaizm: np. „Gospodzin” (Pan), „zwolena” (wybrana).

Rozwiązanie: 1 pkt — odpowiedź na pierwsze pytanie; 1 pkt — odpowiedź na drugie pytanie.

Punktacja:

1. **1 pkt** — odpowiedź na pierwsze pytanie
2. **1 pkt** — odpowiedź na drugie pytanie

Zasady przyznawania punktów

- Zadania zamknięte: 1 pkt za poprawną odpowiedź; 0 pkt za błędną, za brak odpowiedzi albo za wskazanie więcej niż jednej odpowiedzi.
- Zadania otwarte i z lukami: punkty według kryteriów podanych przy zadaniu. Każdy poprawny sposób rozwiązania jest akceptowany, także inny niż w kluczu.
- Przy poprawnej metodzie i błędzie rachunkowym uczeń traci tylko punkt za wynik końcowy; sam wynik bez wymaganego zapisu obliczeń daje najwyższy punkt za odpowiedź, jeśli kryteria tak stanowią.

Proponowana skala ocen (9 pkt)

9 pkt: bardzo dobry · 8–7 pkt: dobry · 6–5 pkt: dostateczny · 4 pkt: dopuszczający · 3–0 pkt: niedostateczny

Progi orientacyjne: ok. 90% / 75% / 55% / 40%. Dostosuj je do wewnętrznych zasad oceniania.